

CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

Duża liczba ptaków w ogrodzie w okresie jesienno-zimowym jest bardzo korzystna. Mimo stałego dokarmiania ptaki nie przestają samodzielnie poszukiwać pokarmu. W sprzyjających warunkach pogodowych ptaki starają się same wyżywić, zjadając ukryte owady, ich jaja i poczwarki oraz nasiona chwastów i owoce krzewów i drzew. Do karmników przylatują wtedy dwa razy dziennie, rano i pod wieczór.

Inaczej się dzieje, gdy gwałtownie pogorszy się pogoda. Gęste mgły, ulewne deszcze, opady śniegu, szron, sadz utrudniają lub uniemożliwiają ptakom samodzielne zdobycie pokarmu i wtedy przez całe dni trzymają się one karmników i często w nich żerują. W tych krytycznych okresach karmniki najlepiej spełniają swoją rolę, niejednokrotnie ratując ptakom życie.

Jeśli zdecydujemy się na dokarmianie ptaków, to należy pamiętać, że w danym sezonie raz rozpoczętego dokarmiania nie wolno przerywać, a karma musi być stale i w nadmiarze wyłożona w karmniku. Ponieważ lepiej jest wcale nie dokarmiać ptaków niż dokarmiać je nieodpowiednio, dlatego dokarmiania mogą się podejmować tylko ci użytkownicy ogrodów, którzy sprostają powyższym zasadom. Będą to z reguły użytkownicy ogrodów przy domkach jednorodzinnych oraz użytkownicy ogrodów działkowych, którzy blisko nich mieszkają. (...)

Należy zdawać sobie sprawę z tego, że niektóre gatunki ptaków będą żerowały w karmnikach niemal natychmiast po wyłożeniu w nich karmy, inne zaś trzeba będzie do karmników przyzwyczajać i zachęcać, wykładając w nich karmę szczególnie atrakcyjną oraz rozkładając przez pewien czas karmę w sąsiedztwie karmników. Większość gatunków ptaków nie jest związana wyłącznie z jednym typem karmnika. Będą one wprawdzie preferować albo karmniki naziemne, albo naziemne ze względu na sposób żerowania i rodzaj karmy najczęściej tam wykładanej, ale będą także odwiedzać w mniejszym lub większym stopniu różne karmniki w poszukiwaniu odpowiadającej im karmy, np. gdy wyłoży się karmę tłuszczową w karmniku naziemnym, to przyfruną do niej sikory, a do karmy złożonej z soczystych owoców wyłożonej w karmniku naziemnym przylecą kosy.

Różna jest płochliwość ptaków korzystających z karmników. Niektóre gatunki ptaków będą żerowały w karmniku w bliskiej obecności ludzi, a nawet można je tak oswoić, że będą brały pokarm z ręki, np. sikory, rzadziej kowaliki, wróble czy mazurki, a inne gatunki będą przylatywały do karmnika tylko wtedy, gdy ludzie znajdą się w większej odległości lub zupełnie poza zasięgiem wzroku ptaka.

M. Szokalski, J. Wojtatowicz, *Ptaki w ogrodzie*. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa 1989, s. 152-154.

1. W tekście znajdziemy informacje o:

- A) zwyczajach ptaków
- B) zimowaniu ptaków w ogrodach
- C) wpływie pogody na zachowanie ptaków
- D) zasadach budowy karmników

2. Prezentowany tekst stanowi:

- A) ostrzeżenie
- B) objaśnienie
- C) przestrożę
- D) poradę

3. Korzyść wynikająca z pobytu ptaków w ogrodzie polega na tym, że:

- A) nawiązuje się kontakt między człowiekiem a zwierzęciem
- B) resztki jedzenia zostają odpowiednio zagospodarowane
- C) człowiek pogłębia swe zainteresowanie przyrodą
- D) rośliny uzyskują ochronę przed szkodnikami

4. Ludzi, którzy dokarmiają ptaki, obowiązuje dyscyplina, polegająca na obowiązku:

- A) odstraszenia drapieżników
- B) założenia odpowiednich karmników
- C) przestrzegania ciągłości karmienia
- D) oswojania ptaków

5. Sikora charakteryzuje się tym, że:

- A) preferuje karmę tłuszczową
- B) korzysta tylko z karmników naziemnych
- C) unika zagospodarowanych ogrodów
- D) jest ufna wobec człowieka

6. Zimowe dokarmianie ptaków powinno odbywać się poprzez:

- A) zachęcanie ptaków do korzystania z karmników
- B) zakładanie karmników różnego rodzaju
- C) nakładanie do karmników pożywienia w nadmiarze
- D) dostarczanie karmy tylko w dni mroźne i śnieżne

NAUKA O JĘZYKU

7. Prawidłowo nazwano część mowy:

- A) albo - zaimek
- B) mój - przyimek
- C) teraz - spójnik
- D) dobrze - przymiotnik

8. Prawidłowo przeprowadzono stopniowanie przymiotnika:

- A) ładny, ładniejszy, najbardziej ładniejszy
- B) zły, gorszy, najgorszy
- C) wesoły, weselszy, najweselszy
- D) ponury, bardziej ponury, najbardziej ponury

9. Nie stopniuje się przymiotnik:

- A) zimowy
- B) kwietniowy
- C) dobry
- D) ciemny

10. Czasownikiem nieprzechodnim jest wyraz:

- A) pływać
- B) śpiewać
- C) zająć
- D) biegać

11. Czasownik dokonany znajduje się w zdaniu:

- A) Wczoraj uczyłam się wiersza.
- B) Jutro wezmę tę książkę.
- C) Mogę ci coś powiedzieć.
- D) Wszyscy gdzieś znikli na moment.

12. Konstrukcję czynną ma zdanie:

- A) Spokojnie przyjął tę wiadomość.
- B) Dom został już posprzątany.
- C) Wiał ostry wiatr.
- D) Zebranie jest kontynuowane.

13. Rzeczownikiem żywotnym jest wyraz:

- A) pustułka
- B) Małgosia
- C) człowiek
- D) konstrukcja

14. Nieprawidłowo zastosowano zaimek w zdaniu:

- A) Podoba mi się te jezioro.
- B) Przeczytaj tę książkę.
- C) Jego tam nie było.
- D) Nie znam ciebie wcale.

15. Błędnie napisano wyraz w zdaniu:

- A) Nie znam się na geografii.
- B) Unikaj źmiji.
- C) Nie traćmy nadziei.
- D) Stał na ziemi.

16. Prawidłowo nazwano cechy głoski:

- A) w - bezdźwięczna, nosowa, twarda
- B) ś - bezdźwięczna, ustna, miękka
- C) ń - dźwięczna, nosowa, miękka
- D) ę - dźwięczna, ustna, twarda

17. Nie mówimy:

- A) Włóż swetr.
- B) Jestem na dworzu.
- C) Pisz z wielkiej litery.
- D) To jest lód malinowy na patyku.

18. Prawidłowo wskazano (podkreślono) akcentowaną sylabę w wyrazie:

- A) postanowilibyście
- B) przeczytaliśmy
- C) matematyka
- D) dziewięćset

LITERATURA

19. Wątki powieści pt. „W pustyni i w puszczy” dotyczą:

- A) powstania Mahdiego
- B) dziecięcej przyjaźni
- C) trudów podróży
- D) kaprysów małej Nel

20. Staś uratował Nel przed atakiem:

- A) słońca
- B) lwa
- C) wobo
- D) krokodyla

21. Niegodny bohatera czyn, którego dopuścił się Zenek Wójcik („Ten obcy”), to:

- A) kradzież pieniędzy
- B) bójka z chuliganami
- C) kradzież jabłek
- D) picie alkoholu

22. Pomoc dzieci udzielona Zenkowi polegała na:

- A) zabranii go do szpitala
- B) poszukiwaniu jego wujka
- C) spłaceniu jego długu
- D) przyniesieniu mu z ogrodu jabłek

23. Lockhart (w książce pt. „Harry Potter i komnata tajemnic”) przyczynił się do:

- A) usunięcia kości z ramienia Harry`ego Pottera
- B) zdobycia przez bohaterów wiedzy o eliksirach
- C) zwycięstwa Harry`ego nad Ślizgonami
- D) przyjęcia Harry`ego do Hogwartu

24. Harry i Ron (w książce pt. „Harry Potter i komnata tajemnic”) otrzymali karę za jazdę latającym samochodem w postaci:

- A) wyjca od pani Weasley
- B) wyrzucenia z Hogwartu
- C) szlabanu
- D) uderzeń wierzby

25. Gdy Łucja, bohaterka książki pt. „Opowieści z Narnii”, przeszła przez szafę, ujrzała:

- A) zimowy krajobraz
- B) przystrojoną choinkę
- C) białego niedźwiedzia
- D) fauna

26. Aniela z książki pt. „Kłamczucha” potrafiła:

- A) wspaniale zajmować się dziećmi
- B) grać teatralne role
- C) samodzielnie zarabiać na życie
- D) zdobyć sympatię klasy

27. W balladzie A. Mickiewicza pt. „Świtez” czytamy, że:

- A) Rosjanie zaatakowali miasto Tuhana
- B) Tuhan stanął w obronie Nowogródka
- C) Rosjanie zatruli wody Świtezi
- D) kobiety posadziły kwiaty na grobach poległych

28. Balladę jako gatunek literacki cechuje:

- A) wielka dynamika zdarzeń
- B) morał
- C) pogodny nastrój
- D) nawiązanie do historii

29. Fabułę zawiera utwór pt.:

- A) „Kłamczucha” M. Musierowicz
- B) „Gęsiarka” L. Staffa
- C) „Wspomnienia niebieskiego mundurka” W. Gomułickiego
- D) „Gorące mleko” J. Tuwima

30. We fragmencie wiersza Józefa Ratajczaka występuje:

„Kiedy już łąka nie szumi, lecz z twych objęć liść się wymyka i naraz przemawia - poeta się zjawia koło ciebie, w tobie”.

- A) porównanie
- B) wyraz dźwiękonaśladowczy
- C) przenośnia
- D) uosobienie